

Kunnskapsdepartementet (KD)
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Vår ref:
20/01170-2

Saksbehandler:
Kjersti Botnan Larsen

Dato:
15. januar 2021

Svar på høring om forslag til endringer i friskoleloven om fjernundervisning

Barneombudet viser til høringen om endringer i friskoleloven for å åpne for bruk av fjernundervisning i friskoler. Forslaget bygger på endringene som er foreslått i NOU 2019:23 Ny opplæringslov, og innebærer at det åpnes for mer fjernundervisning enn etter gjeldende rett. Departementet har signalisert at forslag til ny opplæringslov vil bli sendt på høring våren 2021. Forslaget her innebærer at det vil bli gjort endringer i reglene om fjernundervisning før de øvrige reglene for grunnopplæringen.

Barneombudet mener at det ikke bør gjøres endringer i reglene om fjernundervisning denne våren, verken i opplæringsloven eller i friskoleloven. Vi mener at endringer knyttet til fjernundervisning ikke bør følge en raskere tidsplan, men at dette bør følge samme tidsplan som øvrige endringer i ny opplæringslov. Vi er enige i at reglene i friskoleloven og opplæringsloven bør være de samme, og mener derfor at endringene i friskoleloven bør avvente ny opplæringslov.

Barneombudet vil understreke at retten til utdanning etter Grunnloven og barnekonvensjonen ikke skal svekkes av reglene om fjernundervisning. Elevene skal ikke få mindre opplæring eller opplæring av en lavere kvalitet om vilkårene for fjernundervisning er oppfylt. Når departementet skal foreslå nye regler om fjernundervisning må de sikre at det er gjort barnerettighetsvurderinger, jf. barnekonvensjonen artikkel 4. I en barnerettighetsvurdering er et oppdatert kunnskapsgrunnlag en nødvendig forutsetning. Vi mener kunnskapsgrunnlaget er mangelfullt her når det ikke er tatt inn noe om erfaringer med hjemmeundervisning under koronapandemien.

Vi viser til at da utvalget la frem sin utredning i desember 2019 var det før koronapandemien med de konsekvensene denne har hatt for elevenes opplæringstilbud. Vi er bekymret for at lange perioder med fjernundervisning under koronapandemien har betydning for hvordan mer fjernundervisning vil virke inn på deres læring, og på om fjernundervisning vil være til deres beste. Departementet bør oppdatere kunnskapsgrunnlaget for å ha et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for forslaget. Her bør erfaringene fra våren og høsten 2020 og forskningsrapportene som kommer om fjernundervisningen trekkes inn for at beslutningsgrunnlaget skal være forsvarlig. Det er ikke gjort i dette høringsbrevet. Vi viser også til våre bekymringer om de negative konsekvensene av hjemmeopplæring, som i realiteten er fjernundervisning, i høringen om utvidet adgang til hjemmeopplæring.

Vilkårene for fjernundervisning må ikke være for skjønnsmessige, og det må være begrensninger på hvor store deler av opplæringen som kan gis som fjernundervisning. Når adgangen til

Karl Johans gate 7,
0154 Oslo

Postboks 8889 Youngstorget,
0028 Oslo

fjernundervisning eventuelt skal utvides sammenlignet med i dag, må dette ikke skal være en måte for kommunen å spare penger eller føre til at elevene får et dårligere opplæringstilbud. Det skal ikke være økonomiske hensyn som gjør at skolen tilbyr fjernundervisning. Vi vil understreke at bruk av fjernundervisning ikke må innebære at opplæringsansvaret flyttes over på foreldrene, men at læreren fortsatt skal ha ansvaret og være tilgjengelig for elevene. For kommentarer til vilkårene viser vi for øvrig til vårt høringssvar til NOU 2019:23.

Med vennlig hilsen

Camilla Kayed
fagsjef

Kjersti Botnan Larsen
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.